

Memorandum upozorňuje na nedostatok ľudí v zdravotníctve a sociálnych službách

Prispieť k vyriešeniu kritického nedostatku personálu v slovenskom zdravotníctve a sociálnych službách má memorandum, ktoré v utorok vo Vysokých Tatrách podpísali zástupcovia poskytovateľov sociálnych služieb, sestier a pôrodných asistentiek, odborných zamestnancov, zamestnancov zdravotníctva a sociálnych služieb. Predsedníčka Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb (APSS) v SR Anna Ghannamová upozornila, že v týchto dvoch sektoroch je už teraz nedostatok pracovníkov a odkázaných ľudí pribúda.

„Chýbajú nám opatrovatelky, niektorí poskytovatelia nespĺňajú zákonný normatív, najmä od Bratislavského po Banskobystrický kraj je situácia veľmi ťažká. Točí sa nám tá istá skupina zamestnancov v tomto sektore, často ľudia fluktuujú, 38-percentná fluktuácia je absurdná. Do roku 2030 budeme mať trojnásobok odkázaných ľudí vo veku nad 80 rokov. Nárast bude taký veľký, že problém nezastaví ani spôsob uprednostňovania domácej starostlivosti, ktorý na Slovensku uplatňujeme najviac,“ upozornila Ghannamová.

Cieľom memoranda je zastaviť personálnu krízu a stabilizovať pracovnú silu, najmä sestry a opatrovatelky, a to prostredníctvom systémových zmien a lepšieho financovania v rokoch 2027 – 2030. Signatári požadujú postupné zvyšovanie miezd o 200 eur mesačne, nástupné bonusy a ich pravidelné vyplácanie každé tri roky. Žiadajú aj podporu vzdelávania, nábor či uznávanie dobrovoľníckej praxe v sociálnych službách v rámci štúdia a rehabilitačné pobyty hrazené štátom pre pracovníkov starších ako 45 rokov.

Memorandum okrem APSS podpísali aj zástupcovia Komory opatrovateliek Slovenska (KOS), Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek (SKSaPA), Asociácie odborných pracovníkov sociálnych služieb (AOPSS) a **Slovenského odborového zväzu zdravotníctva a sociálnych služieb (SOZ ZaSS)**. „Sľubujeme si od toho pozitívnu zmenu. Naším cieľom je zmena prístupu k zamestnancom ako takým. Je za tým veľa iných zmien, ktoré by sme chceli presadiť, ale niekde začať treba. Peniaze a starostlivosť o zdravie sú z nášho pohľadu maximálnou prioritou vo vzťahu k našim opatrovatelkám v zariadeniach sociálnych služieb,“ podotkla podpredsedníčka KOS Iveta Ždiľová.

Michal Gedaj zo SOZ ZaSS dodal, že odmeňovanie a podmienky práce v týchto sektoroch bude treba radikálne zlepšiť. Vekový priemer pracovníkov v sociálnych službách je totiž aktuálne na úrovni 55 rokov a populácia starne. Verí, že organizácie štátnej správy nájdu konsenzus a dajú v tomto prípade prednosť celospoločenskému prospechu pred politickými cieľmi.

Organizácie v tejto súvislosti žiadajú vládu, aby vytvorila aj spoločnú pracovnú skupinu medzi ministerstvami zdravotníctva a práce a aby spomínané finančné opatrenia zahrnula priamo do štátneho rozpočtu. Zároveň požadujú aj vytvorenie stabilizačného programu pre pomáhajúce profesie.

Memorandum obsahuje sedem požiadaviek a spoločné stanovisko.

V druhom bode listiny (Kľúčové požiadavky) je prvou dôležitou požiadavkou postupné zvýšenie miezd z verejných zdrojov.

Signatári v nej presnejšie žiadajú zvýšenie platov opatrovateliek a sestier bez rozdielu druhu poskytovateľa v troch etapách od budúceho roku do roku 2029 každoročne o 200 eur mesačne alebo zavedenie dorovnávacieho bonusu k priemernej mzde v hospodárstve raz ročne alebo mesačne.

Ďalej uviedli navýšenie miezd všetkých zamestnancov v sociálnych službách. Dosiahnuť to má navýšenie tabuľkových platov podľa zákona o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Druhým bodom v dokumente sú štátne štipendiá pre budúce sestry do roku 2030, respektíve pre študentov ošetrovateľstva. Viazané majú byť na odpracovanie troch až piatich rokov na Slovensku.

Treťou žiadosťou spisu sú nástupné a motivačné bonusy. Nástupný príspevok pri prvej práci má byť tritisíc eur pre opatrovateľky a päťtisíc eur pre sestry. „Podmienkou je zotrvanie v sektore minimálne tri roky a platnosť opatrenia minimálne do roku 2030,“ dodali autori.

Štvrtou požiadavkou vyhlásenia sú stabilizačné bonusy každé tri roky. Taktiež zjednotenie súm na profesiu a mechanizmov vyplácania medzi uvedenými rezortmi, aby si nekonkurovali.

Po piate inštitúcie žiadajú celoštátnu aspoň trojročnú náborovú kampaň pre získanie mladých talentov do ich sektorov. Jej spustenie chcú do budúceho roku.

Doplnili, že financovať ju má aktívna politika trhu práce a zdroje Európskej únie na vzdelávanie a zamestnanosť. Dodali, že uskutočnenie má byť v spolupráci so strešnými organizáciami.

Po šieste organizácie žiadajú verejnoprospešnú prax ako súčasť vzdelávania. Požadujú zaviesť systém dobrovoľníckej sociálnej služby a stredoškolskej praxe v sociálnych službách s možnosťou kreditov pre mladých ľudí.

Posledný siedmy bod uviedol rehabilitačné pobyty pre pracovníkov nad 45 rokov. Doplnil, že podporovať ich má štát a majú byť pre opatrovateľky a sestry po uvedenom veku. Financovanie má byť kombinované zamestnávateľom a zdravotnými poisťovňami.

Tretí bod memoranda obsahuje spoločné stanovisko. Signatári v ňom žiadajú vládu SR o otvorenie spoločnej pracovnej skupiny MZ SR a MPSVR SR.

Ďalej uvádzajú zapracovanie opatrení do rozpočtu verejnej správy na roky 2027 až 2030. Chcú tiež vytvorenie viacročného stabilizačného programu pre pomáhajúce profesie.

UPOZORNENIE:

TASR oslovilo so žiadosťou o reakciu vládu SR, Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Zdroj: TASR